

VEAIC NOU

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

12 pagini - 1 leu

Doi aștri...

Anghelina Vovk, o foarte populară stea a televiziunii sovietice și o extrem de rară fotografie a „planetei misterelor” (Citiți în pag. 6-a: „Cum s-a produs coborîrea pe Venus”)

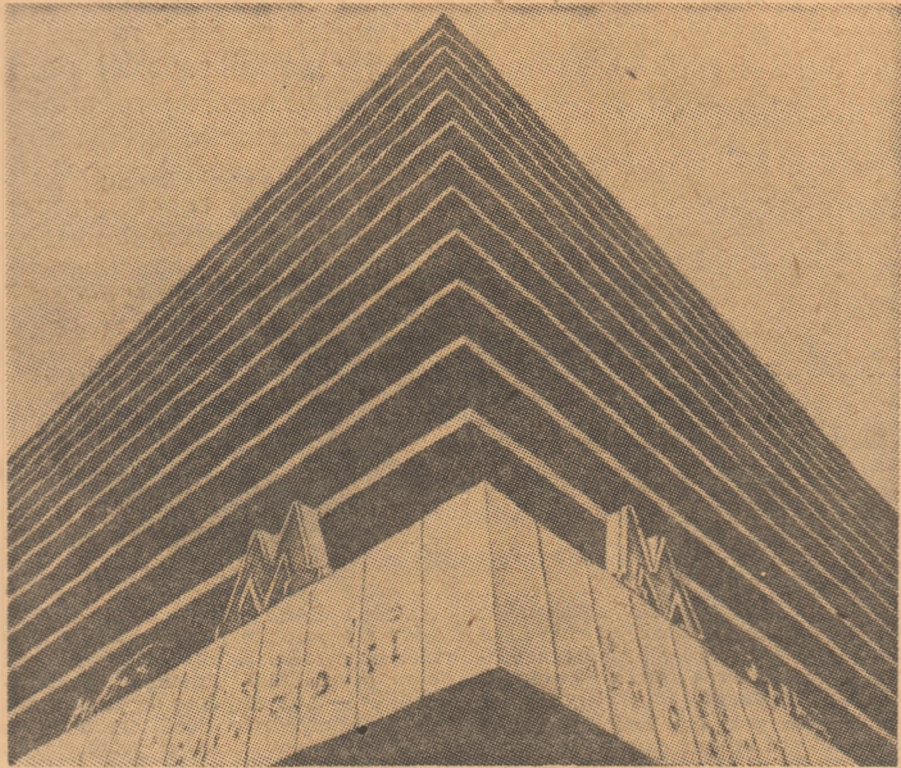
22

ANUL XXV,
(1263)
30 MAI 1969

Aspect citadin din Gruzia

Foto: A. Sadkov

PROIECTE

Construcții de azi și de mâine

Printre numeroasele expoziții organizate anul acesta în capitala Uniunii Sovietice s-a numărat recent și expoziția tinerilor arhitecți (din mai toate republicile unionale) cuprinzând 180 de proiecte de amenajare a orașelor și centrelor urbane, precum și propuneri de construcții destinate mediului rural. Ce a deosebit această expoziție de cele precedente? În lucrările expuse, tinerii arhitecți au dovedit că se află în căutarea unor soluții originale, au vădit tendința de a desființa uniformitatea, de a construi în stiluri diferite, specifice fiecărei regiuni, de a îmbina tradiția cu elementele moderne. Încît se poate afirma că această expoziție a fost o manifestare a unor școli diferite, dintre care sînt deja celebre cea a Balticii, Transcaucaziei sau Asiei Centrale.

Proiectele de case de locuit executate de arhitecți din Moscova pentru Tașkent au prevăzut construcții masive, dar și altele mai mici cu grădini interioare deschise, extrem de confortabile pentru regiunile meridionale. Tinerii arhitecți de la Institutul „Ghiprogor” s-au prezentat cu planuri de reconstrucție a străvechilor orașe ruse Novgorod, Pskov sau Suzdal. Combinarea monumentelor istorice cu clădirile moderne va conferi acestor orașe un aspect arhitectural deosebit. Interesante au fost și lucrările expuse de institutul „Mosproekt”, care se ocupă cu amenajarea urbanistică a Moscovei. Printre ele trebuie citat proiectul construirii unei noi unități rezidențiale, „Lebăda”, în apropiere de Himki. E vorba de un grup de clădiri numit „Viața nouă” pentru care proiectanții au prevăzut

calitatea actualității
calitatea actualității
calitatea actualității
calitatea actualității
calitatea actualității
calitatea actualității
calitatea actualității
calitatea actualității
calitatea actualității
calitatea actualității

organizarea unui sistem foarte dezvoltat de servicii sociale și cluburi specializate.

Bine reprezentată a fost și arhitectura ucraineană, bielorusă, din Azerbaidjan, Uzbekistan, Gruzia, Armenia, Siberia și republicile baltice. În aceste sectoare ale expoziției au predominat proiecte de orașe colhoznice, ansambluri de imobile publice, lucrări de artă monumentală, clădiri destinate sălilor de spectacole, toate îmbinînd armonios stilul modern cu cel național, precum și proiectul unui mare stadion cu o capacitate de 40 000 de locuri, realizat dintr-un singur bloc de beton armat.

PROBLEME ȘI SOLUȚII

Salopeta cu încălzire centrală

Se spune că organismul uman se poate adapta la orice condiții de mediu. Totuși, un explorator polar care și-a închinat viața studiului ținuturilor arctice este de părere că omul nu se va obișnui niciodată cu frigul. Spre a înfrunța marile geruri — afirmă el — trebuie să caute alte căi decît aceea de călire a propriului organism. Una din ele este confecționarea unei imbrăcămînti de protecție satisfăcătoare. Fără îndoială, soluția nu este nouă, dar pînă acum, consideră același specialist, nu s-a făcut încă tot ce s-ar putea, în această materie. Recent, cercetătorii sovietici au făcut un pas înainte. Este vorba în speță de un costum de protecție... cu încălzire centrală creat de un institut din Kiev.

La prima vedere pare o salopetă proaspăt scoasă din magazin. Este de ajuns, însă, să fie cuplată la o baterie ca instantaneu să devină cuptor. Întregul costum, inclusiv încălzitoarele, cîntărește numai 4 kg. În interior temperatura se menține în permanență la circa 35 de grade. În afară de scurtă și pantaloni, bateriile mai încălzesc încălțămîntea și mănușile.

Și acum, pe scurt despre „construcția” lui. Pe dosul salopetei se disting fixate în țesătură conductoare fine. Sînt electrozii încălzitori care se cuplează la acumulatori.

După ce au încercat în laborator costumul, creatorii lui l-au trimis pentru un examen mai sever pe două șantiere dincolo de Cercul Polar. Mai întîi a fost experimentat la Norilsk, apoi în tundră — pe șantierul conductei de gaze Messoiaha-Norilsk. El a fost purtat de muncitori de diverse specialități: sudori, macaragii, sondori, montatori și zidari. Cu toții i-au dat calificativul: excelent.

În faza actuală, noul costum de protecție utilizează, cum am văzut, o sursă de alimentare cu curent. De aceea el nu poate fi folosit și de muncitorii care nu posedă asemenea surse cum ar fi cei care lucrează la construirea de șosele și căi ferate, artificieri etc. Dar creatorii sînt s-au gîndit și la asta și în clipa de față elaborează o sursă individuală de alimentare după modelul acumulatorilor pentru lămpile minerilor.

LA ORDINEA ZILEI

Competiția dintre combustibili

În anii următori cele mai multe locomotive cu aburi vor face ultima lor călătorie la... fiare vechi. Cîtorva din ele le va fi dat să treacă în posteritate ca exponate în muzeele de tehnică. Ce considerente stau la baza acestei atitudini intransigente? Evident, nu numai respectabila vîrstă de 150 de ani a mașinii cu abur. Ceea ce nu se mai poate admite în primul rînd în epoca noastră de revoluție științifico-tehnică este randamentul ei scăzut, adică raportul total nesatisfăcător dintre efectul util obținut și consumul de energie. Randamentul primelor locomotive era de 3—4 la sută. Într-un secol și jumătate cu toată iscusința lor și cu toate îmbunătățirile aduse, tehnicienii nu au izbutit să-l ridice peste 6 la sută. Așa încît se poate spune că și astăzi, din fiecare tonă de cărbune introdusă într-o locomotivă 940 kg zboară pe coș. Locomotiva cu aburi și-a pecetluit astfel singură soarta și se vede obligată să cedeze în fața unor mașini mai rentabile, mai ușor de condus și mai comode pentru călători.

Feroviarii numesc înlocuirea locomotivei cu aburi prin locomotive Diesel sau electrice adaptarea mijloacelor de tracțiune. Cînd se ocupă de efectul energetic al acestei înlocuiri, specialiștii o numesc substituția surselor de energie. Cum se manifestă acest efect? Este el destul de mare pentru a asigura varianta cea mai favorabilă din punct de vedere economic? Sînt tot atîtea întrebări care se ridică în legătură cu înlocuirea combustibililor și în alte ramuri ale economiei, ca de pildă în industria chimică, metalurgie sau construcții.

În cazul căilor ferate s-a făcut următorul raționament: la cîrligul de tracțiune al locomotivei Diesel ajunge circa 20 la sută din energia primară introdusă sub formă de motorină. Progresul este deci foarte mare în comparație cu locomotiva cu abur. Locomotiva electrică pune la dispoziție pentru tracțiune 18,4 la sută din energia consumată. Să nu ne amăgim judecînd acest ultim mod de tracțiune în raport cu randamentul motoarelor electrice, care este de 85 la sută. La alegerea unei variante nu trebuie trecută cu vederea lungă cale dintre energia primară produsă în motor și forța care ajunge să acționeze cu adevărat la cîrligul de tracțiune al locomotivei.

Inlocuirea unei surse de energie socotită mai puțin avantajoasă printr-una considerată mai avantajoasă nu este justificată numai de reducerea pierderilor de energie, ci mai cu seamă de obținerea unui efect maxim cu

VIITORUL SURSELOR ENERGETICE

cheltuieli cît mai mici. Cu alte cuvinte, fiecărei surse de energie trebuie să i se găsească locul potrivit. Transformările structurale vor fi întreprinse numai pe această bază. După cum se știe, la scară mondială anii următori vor aduce o scădere a proporției de cărbuni folosiți în favoarea petrolului, gazelor naturale și energiei atomice. Deși în anul 2000 consumul de cărbuni se va fi dublat față de cel actual, procentajul lor în consumul total de combustibili va fi de abia 18,5.

Am menționat că aceste modificări

se vor manifesta în diverse domenii. Ce efecte vor avea asupra construcțiilor de pildă? Calcule recente au arătat că în regiunile urbane cu un număr relativ mare de consumatori — întreprinderi și locuințe — căldura va fi produsă în instalații centrale; în cazul sistemelor individuale de încălzire se pierde 60 la sută din energia primară consumată, pe cînd în termocentrale numai 30 la sută. Constructorilor li se va cere să izoleze clădirile atît de bine încît energia produsă cu pierderi mici să nu se risipească prin pereți. Multe gospodării se vor mai încălzi totuși singure, cu cărbune, gaze, petrol sau electricitate. Care din aceste variante va fi adoptată de fiecare dată va depinde, printre altele, de densitatea locuitorilor, de prezența unui anumit combustibil și de alte condiții locale, ceea ce arată încă o dată că utilizarea rațională a surselor de energie este o problemă economică de ansamblu.

PERSPECTIVE

Pe potecile continentului albastru

Activitățile submarine au început să cunoască în Uniunea Sovietică o dezvoltare tot mai intensă, fiind deopotrivă expresia interesului arătat de specialiștii în materie și consecința unor necesități de ordin economic.

La Moscova, Tomsk, Riga, Odesa și în multe alte orașe au luat de aceea

ființă baze speciale pentru antrenamentul submarin, la a căror activitate participă sute de inși. Dotați cu tehnica cea mai modernă — costume autonome fără cablu, compresoare de diverse sisteme, pontoane și alte accesorii necesare — plonjorii sînt instruiți să facă față celor mai diferite împrejurări.

În ultimii ani au fost întreprinse și duse la bun sfîrșit numeroase acțiuni, între care unele extrem de dificile. În cursul iernii, de pildă, plonjorii au verificat pilonii podurilor rutiere de pe Oka și Tna. Cufundările au avut loc în condiții complexe, deoarece cursurile de apă erau acoperite de sloiuri. În afara gerului năpraznic mai bătea și un vînt violent. Din cauza curentului puternic, echipamentul participanților la expediții a trebuit să fie suplimentat cu lest; deși la fund obscuritatea era aproape totală, plonjorii au reușit să sondeze fiecare postament, fiecare pilon al podurilor.

Alte acțiuni au fost organizate în vederea localizării poziției algelor ce urmau să aprovizioneze o uzină de agar-agar precum și a transplantării și acimatizării crabilor uriași, atît de prețuiți pe piața mondială, din Extremul Orient în Marea Barent. În aceste împrejurări, plonjorii au trebuit să-și croiască adevărate poteci prin „jungla” submarină. Acțiuni de scufundare fără cablu au fost întreprinse și în Marea Japoniei, în Kamceatka, Caspica, pe Volga și în alte cursuri de apă ale Uniunii Sovietice. Perspectivele ce se deschid activității plonjorilor submarini sînt cît se poate de interesante. Ei urmează să fie folosiți în cercetări arheologice și zoologice, la vînoarea submarină, la depistarea zăcămintelor de minereuri și petrol, pentru culegerea substanțelor medicinale pe care le poate oferi continentul albastru etc...

OPERAȚIA „MI”

III

O bătălie dramatică in Pacific

Curînd se află însă că nici situația barajelor de submarine nu era chiar atât de bună. Trei din cele patru submarine cu misiunea de a asigura barajul în vestul insulelor Hawaii suferiseră un eșec din cauza participării la „Operația K”: sosiseră cu întârziere pe pozițiile indicate. Dar și mai neplăcut era faptul că întârziaseră și toate cele șapte submarine destinate barajului din nord-vestul insulelor Hawaii. Erau chiar submarine care la 1 iunie trebuiau să se plaseze transversal pe linia Hawaii-Midway, dar pregătirile în vederea acestei operații duraseră mai mult decît se crezuse și navele nu puteau ajunge la locul indicat înainte de 3 iunie.

Trebuia înștiințat de asta amiralul Nagumo cu portavioanele lui? Amiralul Yamamoto era înclinat s-o facă, dar căpitanul Kurosimo se pronunță categoric împotriva. După părerea lui era foarte important să nu se comunice nimic prin radio. Drept care se păstră tăcerea. Aceeași problemă se mai ridică apoi încă o dată. La un moment dat se constată o intensificare bruscă a emisiunilor radio americane în zona insulelor Hawaii și Alasca, de unde serviciul de spionaj din Tokio trase concluzia că pe mare se afla o unitate operativă americană. Amiralul Yamamoto fu din nou de părere să-l înștiințeze pe amiralul Nagumo dar „zeul operației” preferă și de astă dată să păstreze tăcerea. Drept care, la 600 mile depărtare, portavioanele lui Nagumo își urmau drumul, radiotelegrafistii de pe „Akagi” nu-și părăseau o clipă posturile, dar nu interceptau nimic.

Cînd căpitanul Tanabe, comandantul submarinului „I-168”, își îndreptă periscopul spre nisipurile coraliere care sclipeau orbitor de pe Midway, vizibilitatea pe atol era bună. Vestea fu transmisă la Tokio pentru a fi comunicată flotei în drum spre Midway. Hidroavioane de recunoaștere veneau și plecau neîntrerupt. În cursul unei zile sosiseră 90-100 de avioane, inclusiv bombardiere. În cursul nopții, cînd „I-168” ieși la suprafață, Tanabe continuă să privească prin binoclu. Baza Midway avea dispoziții să respecte camuflajul, dar ici-colo se putea totuși zări cîte ceva. Într-un loc, bunăoară, ofițerul japonez număra 9 lumini, aprinse pentru executarea unor lucrări nocturne. Era evident că se făceau niște pregătiri.

Cursa spre sud-est

Și într-adevăr, pe Midway se lucra de zor... Dar 22 mai fusese o zi cu ghinion. O cumplită explozie zguduise Sand-Island, după care spre cer se înălțase un nor de praf și fum. Nimeni nu se îndoaia că veniseră japonezii. Nu erau ei. Dar lucrurile stăteau și mai rău. Verificînd niște contacte electrice, un marinar nu legase cum trebuie firele și aruncase în aer explozibilul aflat sub depozitul de combustibil de pe Midway. Rezultatul? Jumătate din cisterne, circa 400 000 galloni de combustibil, fuseseră distruse.

La 26 mai, sosise la Midway „Kittyhawk” cu o încărcătură de tunuri, tancuri și avioane: 18 bombardiere și 7 avioane de vînătoare. La 29 mai sosiseră încă patru bombardiere „B-26”, destinate atacurilor cu torpile. Iar de la 30 mai începuseră să sosească aparate „B-17”; la 1 iunie aterizară încă șase avioane de vînătoare.

În acest timp, pe puntea portavionului „Akagi” amiralul Nagumo și ofițerii statului său major priveau tăcuți ceața care se îngroșă tot mai mult, transformîndu-se într-o piclă groasă. În dimineața zilei de 2 iunie vizibilitatea era redusă aproape la zero. Ceața era o excelentă pavază împotriva avioanelor de vînătoare ale inamicului, dar îngreuna în schimb cumplit navigația. În ziua aceea unitatea de șoc a amiralului Nagumo trebuia să facă un ocol spre sud-est, spre a se pregăti în vederea atacării atolului Midway. Navele pluteau în șir indian păstrînd încolonarea numai datorită geamandurelor de semnalizare, prin intermediul cărora vasul din față comunica următorului direcția. Dar procedul era foarte riscant, intrucît atunci cînd direcția trebuia brusc schimbată unele nave se puteau rătăci de grup.

Pe de altă parte, orice semnalizare prin radio putea trăda locul în care se aflau. În cele din urmă, Nagumo hotărî totuși să riște și să folosească comunicațiile radio de mică intensitate din

pentru a distruge toate construcțiile mai importante ale bazei. Ici-colo fuseseră ascunse rezerve de alimente pentru aprovizionarea unor eventuale puncte de rezistență.

Avioanele patrulau acum deasupra unor sectoare înguste care nu depășeau 15°, pînă la o distanță de 700 de mile de insulă; echipajele abia aveau timp să îmbrace ceva în grabă, după care urma un scurt instructaj, cîteva ore de somn și apoi o luau iar de la capăt. Dacă informațiile primite erau bune, japonezii ar fi trebuit să se afle în raza de acțiune a aviației de recunoaștere. Dar, ca și pînă atunci, nimic nu indica prezența lor. Spre nord-vest, deasupra oceanului continua să plutească un vâl gros de piclă, încît era cu neputință să se descopere ceva dincolo de o rază de 400 de mile. Spre vest cerul era senindar, în ciuda datelor furnizate de comandamentul suprem despre prezența inamicului în această zonă, nu se descoperi nimic.

Ziua de miercuri 3 iunie începu ca de obicei. Scularea la ora 3 dimineața,

Episod din războiul naval pe Marea de Coral

interiorul escadreii. Flota americană se afla oricum, după toate probabilitățile, la Pearl-Harbour, deci la o distanță de cîteva zile de mers, încît un scurt semnal radio, chiar dacă ar fi fost interceptat, nu putea pricinui escadreii japoneze un rău prea mare. Drept care, la ora 13,30 se transmisese cel mai scurt semnal radio posibil: „Direcția 125”. În felul acesta, toate cele 21 de nave schimbă cîrma, mașinile amuțiră o clipă, după care începură din nou să duduie: unitatea nr. 1 de portavioane se îndreptă spre sud-est, direct spre atolul Midway, ca o suliță aruncată cu multă artă.

La 2 iunie, la bordul portavionului „Enterprise” pe care se afla amiralul Spruance fură semnalate niște catarge la orizont. Era Fletcher care se apropia. Cele două unități operative americane se întîlniră în „Punctul succesului”. De acolo continuară să navigheze separat, dar în raza vizibilității — la circa 10 mile distanță. Forțele lor nu erau prea mari, dar erau tot ce mai aveau Statele Unite în Pacific: 3 portavioane, 8 crucișătoare, 14 distrugătoare, în total 25 de vase de război.

La 500 de mile îndărătul lor, căpitanul Tamori Esimatsu își conducea cu viteză submarinul „I-166”. Întîrziase — și nu numai el — dar n-avea importanță. A doua zi, la 3 iunie, cele 7 submarine ale escadreii a 5-a urmau să-și ocupe pozițiile transversal pe linia Hawaii-Midway.

Cerul făgăduia să se însenineze. În noaptea de 2 iunie, ceața începu să se risipească și prin spărturile norilor sclipea ici-colo cîte o stea.

Apărătorii Midwayului făcuseră tot ce era cu putință spre a zădărnici invazia japonezilor. În caz că inamicul avea să debarce totuși, se luaseră măsuri

o înghițtură de cafea fără prea mare poftă. La ora 3.50 motoarele prinseră să duduie; în lumina slabă a zorilor gazele de eșapament păreau albastre. La 4.15 avioanele își luară zborul. Pe o rază de 400 de mile nu descoperiră nimic. Dar la o distanță de 470 de mile, locotenentul Lisle, care făcea cercetări spre sud-vest, depistă două mici vase de patrulare care se îndreptau spre Midway. Pilotul începu să le studieze atent și truda-i migăloasă fu răsplătită cu o salvă de artilerie antiaeriană. La ora 9.04 locotenentul transmisese cea dintîi știre despre contactul cu navele inamicului.

Inamicul depistat

Mai departe, spre vest, locotenentul Jack Ride, care decolase înaintea celorlalți, se afla la 700 mile depărtare de Midway. Avionul era condus de pilotul automat și Ride scruta marea cu binoculul. Nu se vedea nimic. Dar în jurul orei 9.25, la 30 de mile drept în fața lui aviatorul zări în lungul liniei orizontului niște obiecte întunecate. Vase, multe vase, care se îndreptau direct spre el.

Căpitanul Yasumi Toyama care se afla pe puntea crucișătorului „Dzintzu”, nava-amiral a unui convoi de transport, își desprinsese privirea de pe hărțile pe care le avea în față. Distrugătorul care se afla în stînga crucișătorului semnalizase ceva pe catarg, apoi lansase un proiectil fumigen. Toyama se deplasă pînă la capătul punții; dar nu mai avu nevoie să întrebe ce se întîmplase, lucrurile erau clare. Departe la orizont zbura la mică înălțime un avion.

La 9.25, locotenentul Ride transmisese o radiogramă alcătuită din numai două

reportaj,
reportaj reportaj,
portaj reportaj repor
taj reportaj reportaj re,
reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repo
j reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repor
aj reportaj reportaj reportaj

cuvinte: „Forțe principale”. Cele 27 de nave ale grupului japonez păreau mult mai numeroase și mai puternice decît erau în realitate. „Intensificați observațiile” — i se răspunde de pe Midway, și în următoarele două ore Ride se jucă cu inamicul de-a șoarecelele cu pisica, ascunzîndu-se în nori și ivindu-se apoi brusc. La 9.27 el mai depistă „șase nave mari”..., la 11 comunică că vedea „11 vase cu direcția 090, viteza 19”.

Gigantica operație începuse să se desfășoare în toată amploarea ei. La 31 mai, cîteva submarine de buzunar japoneze făcuseră un scurt raid de diversiune la Diego-Suarez (Madagascar). La 1 iunie, alte submarine atacaseră portul Sidney. Acum, în zorii zilei, de 3 iunie, Unitatea nordică atacase Insulele Aleutine...

Conform planului, la ora 8 amiralul Yamamoto trimisese o bună parte din forțele principale în vederea sprijinirii operației împotriva Insulelor Aleutine. Dar el continuase să înainteze spre est cu restul navelor; acum se afla la 500 mile îndărătul portavioanelor lui Nagumo. Iar Nagumo se afla la mai puțin de 700 de mile de Midway, pregătindu-se pentru saltul final.

După amiază, din insulele Hawaii sosiră în Midway o nouă serie de „B-17”. În total, la bază se aflau acum 120 de avioane, 11 nave de patrulare, 5 tancuri, 8 mortiere, 14 tunuri pentru apărarea de coastă, 32 de tunuri antiaeriene și 3632 de combatanți. Pentru cele două insule din mijlocul Pacificului — una lungă de o milă și cealaltă chiar ceva mai mică — această forță părea impunătoare.

Avertizate de amiralul Nimitz că portavioanele japoneze vor ataca a doua zi dinspre nord-vest, în cursul zilei de 3 iunie forțele americane își dublară măsurile de precauție. Navele petrecură noaptea și primele ore ale zilei de 4 iunie patrulînd pe mare, dar fără să se depărteze de zona sud-vestică a atolului Midway. Pe puntea portavionului „Yorktown” ofițerii statului major al amiralului Fletcher erau nedumeriți de ce nu izbutiseră să depisteze pînă atunci nici un portavion japonez.

În S.U.A., comandamentul armatei de uscat continua să creadă că adevărata țintă a japonezilor era litoralul vestic al Statelor Unite. La 3 iunie fură anulate toate invoirile și permisiile; stațiile de radio de pe litoralul vestic își încetară temporar activitatea. În zona golfului San Francisco se dădu semnalul de alarmă „albastră”: radiolocatoarele depistaseră un obiect neidentificat la 60 mile depărtare de Portul de Aur. Obiectul dispăruse repede, în schimb lăsase în urmă neliniște și teamă.

În Hawaii situația era și mai încordată. Circulau zvonuri că o flotă japoneză foarte numeroasă se îndreptă spre Pearl-Harbour. Bolnavii din spitalul militar fuseseră evacuați de teama unor operații militare. Statul major al comandamentului suprem petrecu o noapte albă îndărătul ferestrelor perfect camuflate.

Atacul

După ce zăbovise cîțva timp în cabina de comandă a navei, căpitanul Takasi Kanoe de pe portavionul „Hiryu” ieși grăbit pe punte. În ceața alburie a zorilor avioanele își încălzeau motoarele. La ora 4 li se servi piloților masa. Contrar obiceiului, însă, în loc de rația obișnuită, li se oferă tradiționalul dejun care din vremi străvechi se servește ostașului japonez ce pornește la luptă: orez, supă de soia, castraveți murați și, la sfîrșit, castane uscate și sake rece. La ora 4.30 decolară 36 de bombardiere de pe „Hiryu” și „Soryu”, 36 de bombardiere în picaj de pe „Akagi” și „Kaga” și 36 de avioane de vînătoare — cîte 9 de pe fiecare portavion.

(Va urma)

TANZANIA

Un Turn Babel al patrupedelor

După ce stăbaterăm cu mașina platoul Karatu, populat de tribul de agricultori vambulu, accelerăm viteza și începem să urcăm cu mare greutate spre gura unui crater aflat la o altitudine de circa 2150 metri. Ngorongoro — așa se numește craterul — are un diametru de circa 20 de kilometri și ar putea să cuprindă o bună parte din Londra. E unul dintre cele mai mari cratere din lume. Pereții abrupti, cu înălțimi variind între 600 și 900 de metri, înconjoară o scobitură de 300—350 kilometri. Nu se știe cum a luat naștere, căci craterele obișnuite sînt mult mai mici. O teorie deajuns de convingătoare afirmă că, odinioară, acolo se înălța un munte vulcanic cu un diametru la bază de circa 20 de km. Cu timpul, în urma unor mișcări telurice, muntele s-a prăbușit și în felul aceasta a luat naștere craterul.

În orice caz, în ultimele câteva milenii Ngorongoro n-a erupt niciodată. Pe versantele-i abrupte au crescut

o gaură mare. O hienă care trecea prin preajmă, văzînd o halcă de carne albă a înhățat-o și a dat să fugă. Halca era însă cam mare și hiena a trebuit să abandoneze prada, nu însă înainte de a fi smuls o bucată bună din picior.

De altfel am mai auzit de un caz asemănător. S-a întimplat în Parcul național Serengeti, cu niște turiști care au neglijat să se vire noaptea sub plase împotriva țînțarilor. Căci, oricît ar părea de curios, aceste plase sperie nu numai țînțarii anofeli, împotriva cărora sînt îndreptate, ci și fiare mari. Trei bărbați dormeau într-un cort. Cel din mijloc se așezase cu capul spre intrare, iar cortul nu era bine închis. La un moment dat, un leu s-a apropiat de cort, a înhățat capul care ieșea afară și a luat-o la goană. Tovarășii victimei s-au trezit numaidecît și au pornit în urmărirea fiarei care și-a abandonat, e adevărat prada, dar una e cînd un om

liceoasele patrupede de categorie grea au obiceiul să atace mașini, de aceea cînd vîd rinocerii, vizitatorii nu știu unde să se ascundă mai repede. Un rinocer se ridică încet din mlaștină și ne privește fix. Mișcă amenințător din coadă, nările-i freamătă și Dumnezeu știe ce pune la cale împotriva noastră, musafiri nepoftiți în împărăția lui. Încît în clipa aceea mi se pare foarte potrivită celebra întrebare hamletiană pe care mi-o pune prietenul meu: „A fi sau a nu fi?“ Rinocerul trece, însă, în galop pe lângă noi la circa 30 de metri de mașină. E uimitor cum un asemenea colos poate alerga cu o viteză atît de mare: circa 40 km pe oră, dar cel mai mult ne impresionează zgomotul pe care îl face. În timp ce aleargă, nările animalului scot niște sunete asemănătoare cu țiuitul sirenei de vapor, din care cauză atacul lui e și mai înfricoșător. Într-adevăr, nu e nici o plăcere să te afli într-un vehicul care e izbit de un rinocer, căci animalul cîntărește mai mult decît mașina. Raportul e de două tone la o tonă și jumătate.

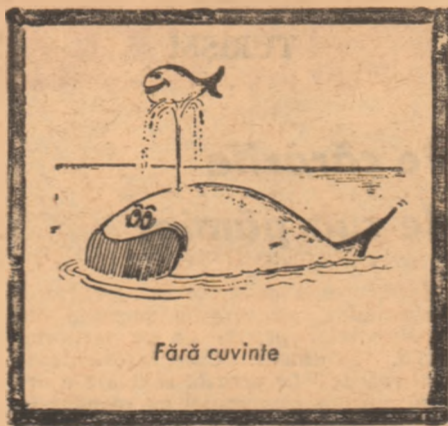
În cursul vizitei izbutim să numărăm 35 de rinoceri; unii dintre ei trăiesc în iarba înaltă din preajma mlaștinilor, alții preferă să-și petreacă mare parte din timp în stepă. Dar principalii pensionari ai stepei sînt animalele care trăiesc în turme: antilope-gnu, zebre, gazele.

În crater nu există bariere; animalele de pradă și victimele lor viețuiesc parcă într-o imensă arenă, dar zona populată de lei poate fi ușor determinată după faptul că pare oarecum pustie. Celelalte animale nu îndrăznesc să se stabilească în preajmă.

E ciudat să te afli fără nici o apărare într-o mașină cu ferestrele deschise la numai trei-patru metri depărtare de niște fiare înfricoșătoare. Leiul tratează însă mașinile cu un dispreț suveran. Dar cum încerci să întredeschizi portiera și să scoți un picior afară, adrenalina din animal începe să lucreze, leul începe să urle, se face ghem și se pregătește să sară. Iar o singură lovitură de labă înseamnă o moarte aproape fulgerătoare...

Datorită belșugului de apă și mediului ecologic foarte divers, în craterul Ngorongoro trăiește astfel o faună extrem de bogată și variată, care e, de altminteri, și trăsătura caracteristică a acestui splendid și original Turn Babel al patrupedelor.

(După „Vokrug sveta“)

AUSTRIA

Orașul lui Mozart

„Austria nu e un cerc cu un singur centru, ci o elipsă cu două focare: Viena și Salzburg“ — ne-a spus doctorul Lechner, conducătorul guvernului din landul Salzburg.

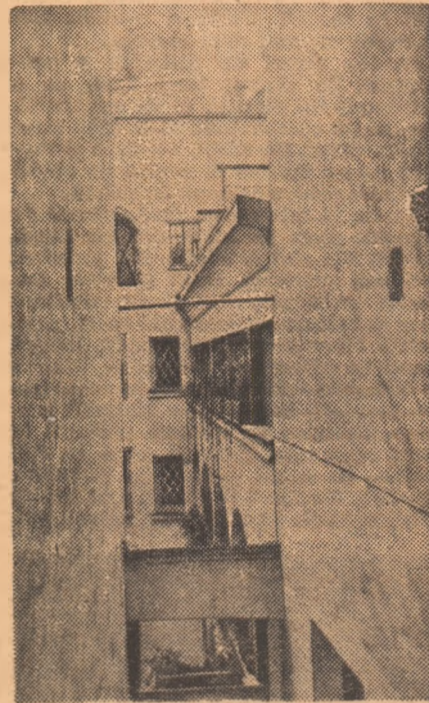
Dar dacă așa stau lucrurile, trebuie totuși subliniată marea deosebire dintre aceste „două focare“. Chiar dacă facem abstracție de proporțiile celor două orașe (Viena are aproape două milioane de locuitori, iar Salzburgul abia ceva mai mult de 100 000), ele se deosebesc și pe alte planuri foarte mult.

O plimbare pe străduțele înguste și tihnite din „orașul lui Strauss“ îți dezvăluie vechea Viena cu grandioasa ei istorie oglindită în monumente ale celebrului baroc vienez, dar curînd descoperi și moderna capitală austriacă, cu siruri nesfîrșite de mașini, cu imbulzeala și intensul trafic comercial de pe Ring și Kärntnerstrasse.

Ritmul de viață din Salzburg este altul, fără agitația permanentă în care trăiește vienezul care urcă și coboară, înghițit de mulțimea care se foiește

într-un continuu du-te vino, în pasa-je subterane utilizate cu escalatoare și pline de cofetării, chioșcuri de ziare și florării.

Prin natura și aspectul lui, Salzburgul a fost parcă predestinat să devină un centru al festivalurilor muzicale. Muntele Capucnilor, zidurile și turnurile fortăreței medievale construite în secolul XIII, fîntinile, clopotele, străduțele strîmte și pitorești care se proptesc deseori în stînci constituie un dar admirabil. Pe o străduță strîmță a bătrînului oraș, anume pe Getreidegasse, am văzut o casă cu o placă memorială cu litere aurite înștiin-

Modesta casa în care s-a născut marele compozitor

șînd trecătorul că acolo se află „Casa în care s-a născut Mozart“. La etajul trei a venit pe lume și a locuit o bună bucată de vreme marele compozitor. Urcăm treptele cenușii de piatră pînă la fostul apartament al familiei Mozart, acum muzeu. Portrete ale compozitorului și ale părinților săi, obiecte personale, un carnet de însemnări, note, un portofel... Clavecinul la care cînta compozitorul și un tablou: Mozart la 6 ani împreună cu împărăteasa Maria Tereza. Marele compozitor de mai tîrziu fusese invitat la Viena, la o recepție dată la palatul regal Schönbrunn spre a cînta la clavecin pentru oaspeți. În ziua aceea la palat s-a petrecut o întimplare care s-a răspîndit cu iuțea fulgerului în cercurile aristocratice din Austria. Se pare că numărul mare de săli înalte și imense, una mai somptuoasă decît alta, gobe-linurile de pe pereți i-au uluit pe provincialii salzburghezi: părinții lui Wolfgang și micuțul geniu muzical. Micul muzician s-a pierdut deci cu firea, dar mai trebuia să străbată o sală imensă, să se apropie, să se încline, să facă o reverență și să sărute mina împărătesei Maria Tereza — o femeie înaltă, trupeșă. Wolfgang a hotărît să respecte ceremonialul și să se așeze cît mai repede la clavecin. Dar parchetul i-a jucat o festă, Lustruit ca oglinda, era lunecos ca un patinoar, încît băiatul s-a întins cît era de lung în mijlocul sălii. De ciudă a început să plîngă. Ca să-l liniștească, Maria Tereza i-a dăruit o cutie cu bomboane de ciocolată în formă de globulețe. De atunci și pînă acum în Austria se bucură de mare cerere „globulețele lui Mozart“ — bomboane rotunde de ciocolată învelite în hîrtie colorată cu imaginea marelui compozitor.

Aztăzi, Salzburgul este o adevărată Meccă a muzicii, spre care vin, în tur-neu, celebritățile muzicale din toate colțurile lumii.

După ce m-am despărțit de amabilul nostru ghid, o femeie în vîrstă îndrăgostită de Salzburgul ei pe care-l socotește pe bună dreptate unul dintre cele mai frumoase orașe europene, am pornit de unul singur să cutreier străzile. Am străbătut Piața Mozart, în mijlocul căreia se află o statuie a compozitorului, după care am ajuns pe cheiul îngust al agitatului rîu Salzach. Casele de pe chei sînt aeriene, grațioase, cu fațade înnegrite de vreme și dominate de edificiul Primăriei, construit în secolul XV. Pe malul celălalt se vede castelul Mirabelle înconjurat de un splendid parc, amintind pe o scară mai mică Versailles-ul.

În schimbul a patru șilingi urc la etajul nouă al restaurantului „Winkler“, de unde orașul se vede ca în palmă. Pe cer se inscriu limpede cele trei masive muntoase care împreună Salzburgul.

N. Novikov

Intr-o clipă de odihnă

copaci; izvoare cristaline furnizează animalelor apă potabilă. Europeanii au auzit prima oară despre Ngorongoro acum o sută de ani, cînd un explorator german a ajuns pe acele meleaguri. La hotarul dintre secolele XIX și XX alți doi germani, — frați — atrași de pămîntul fertil, s-au stabilit pe fundul craterului. Ei și-au construit case, la o distanță de 12—13 kilometri unul de altul, și au început să cultive plante caracteristice prin partea locului.

...N-aș putea spune că e o noapte prea plăcută. Frigul ne învăluie din toate părțile și apoi bate un vînt pătrunzător... Pinza cortului flutură ca o flamură. Prietenul meu doarme liniștit, cu capul înfășurat în fular. La un moment dat se aude un urlet de hienă. Ascult cu sufletul la gură. Sînt numai urechi. Îmi amintesc că în urmă cu două luni o astfel de fiară a sfîrtecat piciorul unui explorator, încît îmi strîng cît pot mai bine picioarele sub mine. La drept vorbind, vinovat fusese exploratorul, căci se culcase sub cerul liber, fără să întindă un cort sau măcar o plasă împotriva țînțarilor, iar în sacul de dormit se căsca

înșfăcat de picior de o hienă și cu totul altceva cînd un leu îl înhăță te cap...

Ulterior, un inspector al rezervației a pornit în urmărirea leului și a constatat că vînătorul de capete era un mascul tînăr care trebuia să hrănească un leu bolnav. Inspectorul i-a împușcat pe amîndoi. Deși era primul caz petrecut în cîteva decenii, totuși a avut loc, ceea ce mă face să cred că se mai poate repeta.

Ies afară din cort și mă opresc în loc, așa cum sînt, în costumul lui Adam, simțindu-mă alb și neputincios ca un vierme abia ieșit din larvă. Cînd omul umbliă ziua pe stradă pare impunător, dar dezbrăcat și lăsat gol în plină noapte, într-o poiană dintr-o pădure tropicală, face o impresie jalnică. Încît intră grăbit în cort și multă vreme își face loc cu coatele și genunchii ca să se așeze cît mai comod în sacul de dormit, cocon în care se simte în siguranță.

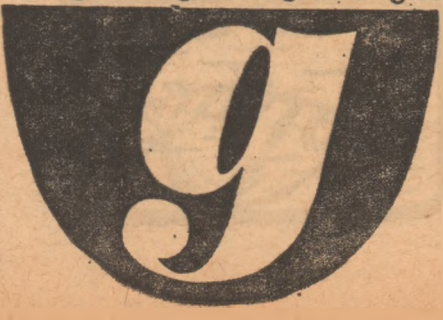
Prietenul meu se trezește și mă privește fix.

— Te-am luat drept leu — rostește el într-un tîrziu, după care se cufundă iar în somn.

A doua zi pornim cu mașina să cutreierăm craterul. O parte din fundul lui e acoperită de pădure, parte de un lac argintiu, apoi urmează o cîmpie întinsă și un teren mlaștinos. De sus, de pe versante, curg la vale minimum două rîulețe permanente și alte cîteva sezoniere. În timpul ploilor toate cursurile de apă se varsă într-un lac central, nu mai adînc de jumătate de metru. În acest Turn Babel al patrupedelor există relații speciale între animale. Treceam pe lângă elefanți cu trompe albicioase, privim fascinați familii întregi de babuini și simțim o oarecare strîngere de inimă la vederea unor leoparzi. Cum ieșim însă din pădure, în fața ochilor se întinde oglinda unui lac, pe care mii de flamingo plutesc lin, vîrîndu-și din cînd în cînd capul în apă și filtrînd cu ciocul mîlul în căutare de hrană.

Dincolo de lac se întind mlaștini de nestrăbătut — paradisul hipopotamilor. Sunetele pe care le scot ne fac să credem că coloșii cenușii sînt mulțumiți de faptul că o parte din crater e alcătuită din mocirlă, apă, stuf și mîl. Marginea mlaștinei, acoperită cu iarbă deasă, e pe placul rinocerilor. Be-

gLOBUL
globul globul
globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul

SECRETE
DE FABRICAȚIEÎn atelierul
păianjenului

Se spune că un anume Bon, din Montpellier, și-a tricotat o pereche de mănuși și de ciorapi din fire de pinză de păianjen. Performanța a fost realizată în secolul XVIII și n-avem nici un motiv să nu-i dăm crezare.

Finețea pinzei de păianjen e proverbială. În același timp, însă, ea e neobișnuit de elastică și de rezistentă, însușiri pe care trebuie să le aibă orice produs textil. De altfel, acesta e și motivul care a făcut-o să devină un obiect de studiu pentru oamenii de știință.

Privite la microscop, firele pinzei de păianjen apar ca niște cilindri lungi, subțiri. Ele sînt alcătuite din proteine, deci din molecule mari (rivalele lor, fibrele artificiale, sînt și ele produsul unor substanțe cu molecule mari, polimerii). Cum poate fi măsurată finețea pinzei de păianjen? O metodă, folosită în industria textilă, constă în compararea greutateii firelor cu o anumită lungime. Unitatea de măsură utilizată în acest scop este denierul, egal cu 0,05 grame. În cazul pinzei de păianjen, pentru a însuma 0,05 grame e nevoie de 9 kilometri de fire. La o lungime egală,

un fir de mătase naturală cîntărește 1 denier, iar un fir de păr omenesc 40—50 denieri, iar un fir de pinză de păianjen — 0,07 denieri. Un alt indiciu al greutateii infime a firelor țesute de păianjen: pentru a încinge cu ele globul terestru sînt suficiente 340 de grame.

În ce privește rezistența la rupere, firele produse de păianjen sînt întrecute doar de nailon și încă cu o diferență infimă de indici. În schimb sînt mult mai rezistente decît oțelul, orlonul, terilena, viscoza. Iar nailonul, regele neincoronat al rezistenței, cedează în fața pinzei de păianjen cînd e vorba de elasticitate. Astfel, un fir de pinză de păianjen suportă o solicitare de 0,5 grame. În cifre comparative, elasticitatea nailonului este egală cu 16, aceea a firului de păianjen cu 31.

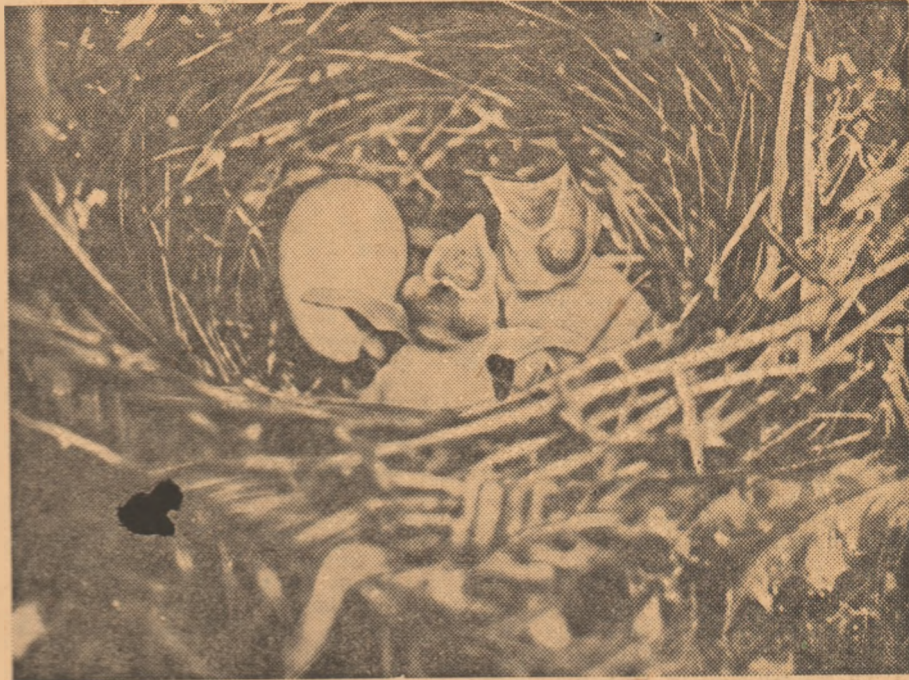
Aceste însușiri, afirmă specialiștii, fac din firele pinzei de păianjen un model demn de a fi imitat.

E. Panov

ATENȚIE
LA PSIHOLOGI !Lăcomia
și personalitatea

Incontestabil, pentru foarte mulți oameni printre plăcerile vieții este și aceea de a mânca. Repetată însă prea des, ea își pierde farmecul, devine o simplă obișnuință, de care e greu să scapi, deși antrenează o seamă de neplăceri. Dîndu-și seama că aici intervin unele aspecte ce țin de domeniul lor, psihologii și-au îndreptat reflecțiile asupra unor inși cărora lăcomia le desfigurase silueta.

Cum s-au manifestat ei în comparație cu indivizi care aveau o greutate normală, după mai multe ore de „post“? Fapt neașteptat, nu s-au rezeșit asupra mîncării și nici nu au devorat cantități mai mari ca de obicei. Părea că nu mîncă de foame, ci numai pentru că li se oferă ceva. Chiar după prelungirea postului, s-au mulțumit cu

Mamăă !..

Foto : P. Nosov (APN)

ce aveau în față. În schimb, marmorii, adică cei fără kilograme în plus, s-au hrănit mult mai bine decît la o masă regelată, ba au cerut chiar și un supliment, dacă simțeau încă foame.

Într-una din experiențe au fost poțitiți în aceeași cameră tineri din cele două categorii, după ce fuseseră lăsați nemîncați patru ore. Pe o masă fiecare avea pregătită o farfurie cu sandvișuri. În același timp tinerii au fost înștiințați că în bufet există sandvișuri gata făcute. Ei bine, prea puțini din cei corpolenți s-au folosit de această posibilitate. Încă o dată, lăcomia lor s-a limitat la ce vedeau cu ochii. Scurtarea intervalului dintre mese a dat la iveală aceeași areactivitate din partea supraponderalilor. Cînd au fost chemați la masă la ora 11 spunîndu-li-se că este ora 13, au mîncat de prînz, în timp ce emulii lor abia au ciugulit.

Psihologii au dovedit astfel din nou că avem a ne teme de indiscreția lor. Ei au dezvăluit că lăcomia sfîrșește prin a influența personalitatea, asociîndu-se cu o pierdere a simțului timpului, a inițiativei, a autodiscipliniei.

TURISM

Pe cărările
de sub pămînt

Întrecerea a avut loc în împărăția stalactitelor, pe cărările șerpuite ale numeroaselor peșteri de pe teritoriul R.S.S. Ucrainene. Cine se orientează mai repede? La această chemare a organizatorilor competiției au răspuns în primul rînd, cum e și firesc, speologii, care s-au avîntat în labirintul subteran al șiragului de peșteri ucrainene.

Acest nou fel de întreceri a luat naștere la Tarnopol, regiune în care au fost descoperite, nu de mult, 50 de peșteri cu o lungime totală de 110 kilometri. Primul turism speologic a avut loc în 1967. Anul acesta entuziaștii excursiilor subterane au fost așadar la a treia lor încercare, de data aceasta pe scară republicană. Lupta s-a dat între 35 de echipe, reunind în total 400 de concurenți bine antrenați și obișnuși cu expediții subpămîntene. Titlul de campion la „turism speologic“ a fost împărțit între două reprezentanți ale sexului frumos: Iulia Vasilieva și Galina Maleavina. Anul viitor turiștii speologi intenționează să organizeze o întrecere sui-generis pe întreaga Uniune Sovietică.

ULTIMII
80 DE MOHICANI...„Și totuși
nu-i rotund!“

Despre partizanii „teoriei“ că pămîntul nu e rotund, ci plat, s-a mai scris. Amintim că unul din cei mai

fideli propagandiști ai acestei idei este londonezul Samuel Shanton, președintele așa-numitei Asociații Internaționale a Pămîntului plat. Nu demult, un grup de ziaristi i-a pus lui Shanton cîteva întrebări spre a vedea cum se împacă teoria lui cu rezultatele explorărilor cosmice.

Și au aflat astfel că pentru Shanton și cîteva discipoli ai lui Pămîntul continuă să fie plat... Plat ca o tîgaie, după precizarea lor. În ce privește fotografiile luate din Cosmos, ele ar fi nici mai mult nici mai puțin decît... falsificate!

Ce-i drept, ultimele experiențe cosmice i-au pricinuit lui Shanton multe neplăceri. Între altele, cîteva sute de foști partizani de-ai lui l-au părăsit, numai 80 rămînîndu-i credincioși. Shanton a găsit însă consolare în această idee filozofică: „Dacă asemenea fleacuri pot să le zdruncine punctul de vedere, nici eu, nici asociația nu avem nevoie de serviciile lor“.

După care Shanton a răspuns la cîteva întrebări ale ziaristilor despre viața și activitatea lui.

În momentul de față Shanton, care are acum șaptezeci de ani, continuă să predice cu pasiune că Pămîntul e plat, concluzie la care a ajuns în 1929, cînd era încă contabil. Tot atunci Shanton a încercat să experimenteze un nou sistem de transport pentru călători și mărfuri, bazat (evident) pe ideea că Pămîntul are forma unei tîgăi. A închiriat un aerostat, l-a umplut cu fel de fel de mărfuri și l-a expedit la o înălțime de cîteva sute de metri deasupra Pămîntului. Experiența trebuia să fie completată de planeta noastră. Shanton calculase (quind în considerare forma plată a Pămîntului și mișcarea lui de rotație) că după vreo cinci ore aerostatul va urma să se afle nu deasupra Londrei, ci a New York-ului. Dar după termenul stabilit aparatul de zbor a coborît, cum era și firesc, tot pe aeroportul londonez, nu la New York. Și totuși, eșecul nu l-a descurajat pe Shanton. Mai mult, i-a prilejuit o nouă „descoperire“ teoretică: Pămîntul nu e numai plat, ci și imobil.

Întrebat de un ziarist uluit dacă crede cu adevărat în ceea ce spune, Shanton a răspuns:

— Mă bucur că mi-ați pus această întrebare, pentru că e un prilej în plus ca să afirm: da!

— Socotiți așadar că zborurile navelor cosmice nu dovedesc nimic?

— Bineînțeles! Rachetele zboară pur și simplu de-a lungul marginii rotunde a Pămîntului, ca deasupra unei tîgăi.

„a varia
ia varia varia
a varia varia varia
a varia varia varia
aria varia varia varia
a varia varia varia
aria varia varia varia
ia varia varia varia
aria varia varia varia

— Dar Luna e totuși rotundă?
— Da. Nu începe nici o îndoială. De altfel n-am negat niciodată asta. Pămîntul, însă, e plat. Polul Nord e la mijlocul lui, iar dedesubt, Polul Sud... Nu s-ar putea spune că Shanton și ultimii lui optzeci de adepți își sprîjină teoria cu argumente prea convingătoare...

N. Elaghin

CANCANURI

Întimplări mici
din viața celor mari

Dintr-o rubrică a revistei „Tehnikamolodiji“ consacrată unor întimplări mărunte din viața oamenilor mari:

În timpul examenelor, Mendeleev cerea ca studenții să se prezinte în ordine alfabetică și să-și spună numele în fața comisiei de examinare. Într-o zi, un student s-a prezentat: „Prințul N“. Savantul, căruia nu-i plăceau titlurile nobiliare, a răspuns calm:

— Litera P nu-i programată azi, vino mâine.

În clipele libere, lui Mendeleev îi plăcea să confecționeze din piele coșuri, rame de fotografii și mai ales geamantane. Materialul și-l procura întotdeauna de la același magazin. Într-o zi, un cumpărător aflat în magazin și impresionat de înfățișarea impunătoare a savantului, l-a întrebat pe negustor:

— Cine e?

— O, un foarte cunoscut fabricant de geamantane!

În tinerețe, fizicianul Iakov Frenkel preda la Universitatea Tavriceski, din Simferopol (Crimeea). Prin 1920, cînd orașul a fost ocupat temporar de algar-diști, un student a încercat să-și justifice slaba pregătire spunînd:

— Alții mi-au făcut o percheziție la domiciliu și m-au anunțat că vor mai veni.

La care fizicianul i-a răspuns:
— Îți urez ca alții să găsească la dumneata din ceea ce îi interesează atît cît am găsit eu în problemele ce m-au interesat pe mine.

Nimic nu se schimbă, totul se transformă...

canapeaua-extensibilă
MUREȘ

Vă recomandăm canapeaua extensibilă MUREȘ, produs realizat de întreprinderile MINISTERULUI ECONOMIEI FORESTIERE. Având materiale, execuție și finisaj de calitate superioară, canapeaua MUREȘ întru-nește aprecieri unanime. REZISTENȚA, ELEGANȚA și COMODITATEA sînt atributele care recomandă cu prisosință acest produs superior. Lada pentru așternut, încăpătoare, precum și tapiteria realizată cu stofe de calitate, în culori atrăgătoare, completează fericit calitățile acestei canapele. Prețurile de vânzare variază între 2.228 lei, 2.402 lei și 2.576 lei, în funcție de calitatea stoffelor folosite.

Stofa categoria C	lei	2.228
"	"	D " 2.402
"	"	E " 2.576

Combinatul pentru fibre artificiale
BRĂILA

CFA

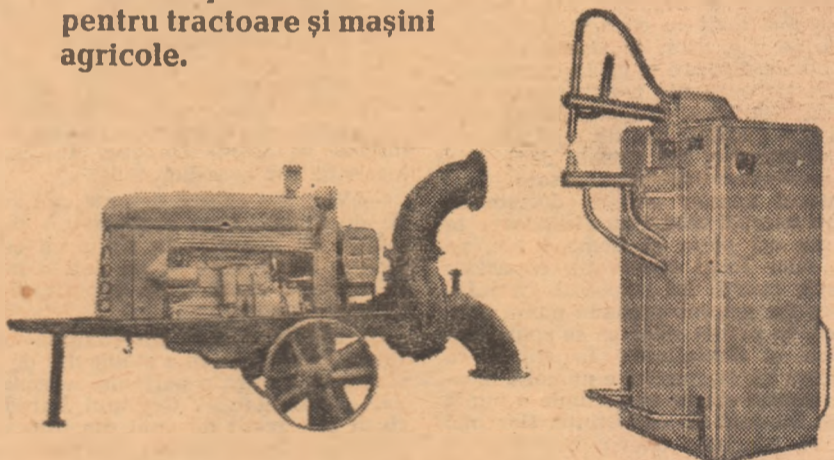
Produce și livrează pe bază de repartiție

- Celofibră tip lină
- Celofibră tip bumbac
- Rețele cord de mare rezistență
- Confecții din celofan normal tratat și hirtie pungi sau coli de orice dimensiune de la 1—4 culori pentru ambalarea produselor de larg consum, cu emblema și textul indicat de beneficiar, în orice cantitate și prompt.
- Sulfat de sodiu

UZINA DE REPARAȚII GALAȚI
EXECUTĂ

pe bază de repartiție și comandă fermă următoarele produse :

- agregate de pompare tip D. 108—12
- mașină de punctat electrică
- nicovale tip · 63 kgr, 100 kgr, 150 kgr
- role simple și duble S. 80
- diverse piese de schimb pentru tractoare și mașini agricole.

Poșta medicului

(Urmare din pag. 8-a)

UN STUDENT — București : Si totuși este necesar să consultați un stomatolog calificat.

C. URZICEANU — Cilnic : La cele două întrebări ale dv. un singur răspuns : căsătoriți-vă.

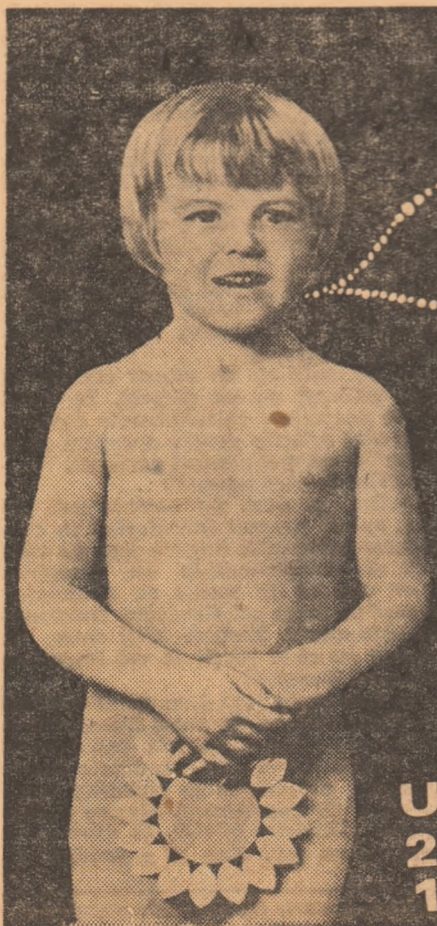
A. BELDIMAN — BUCUREȘTI : În nr. 7 din acest an al revistei noastre am publicat un articol despre arterite în care veți găsi unele indicații utile. În ce privește băile, se pot face zilnic băi generale la temperatura corporală (dacă nu există alte contraindicații : cord, rinichi, etc.). Se vor evita excesele de căldură și frig (deci și băile de contrast). Sînt foarte bune băile de picioare timp de 10—15 minute în apă caldă (nu apă fierbinte) pielea va fi menținută moale și elastică prin ungere cu lanolină de 1—2 ori pe zi (nu frecții, și nu „Diana“). Calea cea mai eficientă de a ameliora simptomele este mersul : de cel puțin 8 ori pe zi pînă la limita claudicației. La primul semn de claudicație (amorțeală, oboseală, dureri) vă veți opri 5—8 minute. Exercițiile Buerger și cele pe care le practicați își păstrează încă actualitatea.

MIRCEA TRANDAFIR : Intr-adevăr, ținînd seama de afecțiunea cardiovasculară, un complex tratament balnear și fizioterapie impune prudență și strictă supraveghere medicală. Din păcate și vîrsta contribuie la accentuarea tulburărilor de osteoporoză alergică de care suferă soția dv. Ca urmare, nu vă putem sfătui decît să continuați injecțiile cu Nerobolil, o fiolă/săptămînă, iar împotriva durerilor reumatice Fenilbutazona 3—4 drajeuri/zi cîteva săptămîni, apoi 1—2 drajeuri/zi ca tratament de întreținere. 2) Nu numai operația, dar în principal vîrsta dv. este responsabilă de fenomenele amintite. Încercați totuși o cură prelungită de Testolent (o fiolă/3 săptămîni) asociată cu cîteva serii consecutive de Folcisteină 12—15 fiole/serie cu pauze de o săptămînă.

COSTEA I. — Oradea : Protetiva oculară s-a perfecționat în ultimii ani prin confecționarea globilor oculari din diferite materiale plastice, prezentînd avantajul de a fi incasabile. Pentru procurarea lor, eventual de peste hotare, vă sfătuim să vă adresați Crucii Roșii Județene.

GEORGESCU LIVIU — Mangalia : Sperăm că articolul despre cardiopatiile is-

chemice dureroase publicat la cererea unuia dintre corespondenții noștri a dat răspunsuri satisfăcătoare și întrebărilor dv. În orice caz, dacă durerile anginoase nu vor dispărea, poate că ar fi indicată pensionarea temporară. În rest, la tratamentul pe care-l urmați, nu avem de adăugat decît recomandarea unei cure de întreținere cu Agozol 2—3 cpr. pe zi.

*Oare ce-mi aduce
mama și tata de ziua mea?
1 Iunie*

O fustă; un pantalon (din țesături import); o rochiță din țesături fire fine de bumbac; o fustă din tergal alb plisată, etc.....

MAGAZINELE COMERTULUI DE STAT, oferă spre vânzare, un bogat sortiment de confecții pentru COPII

NU UITAȚI 23 mai 1 iunie
DECADA „bucuria copiilor“

D.G.C.P.T.I.

Fotoamatori

Foto: A. Grahov

Cite ceva despre cămile

În zilele noastre oamenii dau dovadă de o grijă deosebită pentru făpturile necuvântătoare. E interzisă de pildă vânătoria de tigri, de urși albi, pantere negre, leopardi și de multe alte fiare. Mistreții, pisicile sălbatice, lei au fost luați sub tutela omului. Până și pentru a împușca o pirlită de vulpe e nevoie de un permis special, cu timbru sec. Se scrie din ce în ce mai mult despre necesitatea de a pune capăt exterminării lupilor, spre a nu tulbura echilibrul naturii.

Despre cămile, însă, nu se suflă o vorbă, deși și ele sînt amenințate cu dispariția. E o nepăsare intolerabilă, cu atît mai mult cu cît e total nejustificată. Se știe, doar, că aceste animale sînt blinde din fire și că în cursul milenarelor existențe n-au devorat nici un om, n-au făcut rău nici măcar unei găini și n-au răpit nici un miel din stănele colhoznice. Mă întreb, deci, prin ce a meritat cămila atîta nepăsare.

Autorul acestor rînduri dorește să repare această atitudine strigătoare la cer sau cel puțin să demonstreze, pe baza unor lungi observații, că aceste animale merită tot respectul, că înfățișarea lor greoaie ascunde multă grație, că, în pofida celor ce se spun, sînt harnice și disciplinate. În sfîrșit, că aparența lor flegmatică e numai o mască îndărătul căreia se ascunde o minte ageră, însetată de cunoștințe. Dar mai bine să istorisesc cîteva întîmplări la care am asistat eu însumi și din care am dedus că noi, oamenii, avem cite ceva de învățat de la cămile.

După cum se știe, cămilele nu sînt mofturoase la mîncare. De cele mai multe ori se mulțumesc cu scaieți. Mă

turate, nu s-a putut împiedica să întreb:

— Spuneți-mi, vă rog, scaieții sînt atît de căutați că trebuie să condiționați vinzarea lor?

— Da de unde, a lămurit-o vinzătorul. Nu-i cumpără nimeni. De obicei vindem măsline numai dacă se cumpără și scaieți.

Cămila asta a început să mă intereseze, așa încît am urmărit-o pas cu pas. Ziua era neobișnuit de caldă.

M-am oprit la primul chioșc de răcoritoare.

— N-avem limonadă...

La al doilea:

— N-avem cvas...

La al treilea:

— N-avem suc...

Orașul suferea de o acută lipsă de răcoritoare. Dar iat-o pe cămila mea intrînd în sediul Direcției Industriei locale de suc-cvas-limonadă.

— Vom lua măsuri urgente, am auzit de după ușă. Vom desfășura o vastă muncă de lămurire în rîndurile cetățenilor. N-ați vrea să ne dați o mină de ajutor? Aveți atîta experiență în a răbda de sete!

Și cămila a fost incredințată unei tinere colaboratoare a studioului de televiziune, pentru a participa la emisiunea „Actualitatea”. Cuvîntul introductiv a fost rostit de unul din directorii Industriei locale de suc-cvas-limonadă.

— Din cele mai vechi timpuri, a spus el printre altele, oamenii au știut că ingerarea unor cantități mari de lichide este dăunătoare. Dacă ne aruncăm privirea asupra naturii inconjurătoare, vedem că multe organisme vii și-au dezvoltat capacitatea de a se mulțumi cu puțin lichid. Să luăm de pildă cămila...

În același moment, pe ecran a apărut în prim plan capul cămilei. Dar privind cu ochi triști spre telespectatori, biata cămilă a rostit:

— Nu mă luați ca exemplu. Și eu sufăr de sete.

Tinera colaboratoare a rubricii „Actualitatea” a fost aspru criticată pentru ușurința cu care a introdus în emisiune o viețuitoare cu un text necorespunzător.

Un timp n-am mai auzit vorbindu-se despre cămilă. Apoi am zărit-o întimplător în grădina zoologică a orașului. Ori poate că era o altă cămilă? În orice caz asta de care vă vorbesc era o problemă pentru personalul parcului zoologic. Nu-i plăcea să fie privită și încerca să-și impună punctul de vedere.

— Ce ne facem cu animalul ăsta? se văicărea îngrijitorul. Scurpă în dreapta și în stînga. Vizitatorii au și depus plîngere.

— Ce propui? l-a întrebat directorul grădinii zoologice.

— S-o retrogradați. I s-a urcat la cap că e cămilă. S-o facem capră pe vreo șase luni.

— Imposibil. N-avem capre în nomenclatorul grădinii.

— Atunci suprimați-l prima. Să nu-l mai dăm rații suplimentare de nutreț. Are s-o usture.

— Hm! Vrei să-mi aprind pale în cap cu cercul iubitorilor naturii?

— S-o mutăm atunci într-o îngrăditură mai puțin confortabilă!

— Sînt o cămilă care a călătorit 10 000 de kilometri ca să audă: la te uită, mămico, ce răjuște drăguțe.

aflam într-un magazin alimentar, cînd am văzut intrînd o cămilă și cerînd politicos:

— Vă rog să-mi cîntăriți un kilogram de scaieți.

— Vă dăm scaieți numai dacă luați și o jumătate de kilogram de măsline, i-a răspuns vinzătorul.

— Fie și așa, n-am încotro. Sînt flămîndă.

Dar după ce a mîncat scaieți pe să-

— Și dacă fac o sesizare la „Kro-kodil”?

Îngrijitorul oftă, apoi spuse:

— N-am vrut să vă sugerez măsura extremă, dar văd că n-am încotro. Să recurgem la niscai măsuri administrative.

— Ai dreptate, se însenină directorul și dictă la rezezeală o „muștrare pentru atitudine ireverentioasă față de vizitatori”.

M. Semionov

Noi și electronica

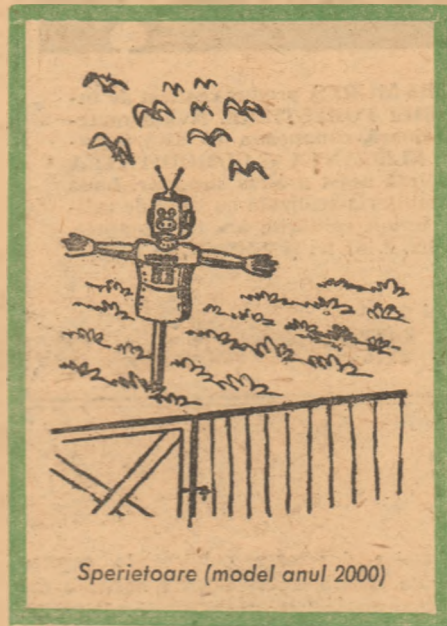
Pentru îmbunătățirea, perfecționarea etc a muncii, laboratorul nostru științific a primit un calculator electronic ultramodern, un post de programator în schemă și pe Riumin, deținătorul acestui post.

Riumin și-a examinat cu un ochi critic subalternul electronic, l-a șters de praf, după care a mărturisit că mașina era prea nouă (la facultate avusese de-a face cu niște vechituri), așa încît îi trebuiau cel puțin șase luni pentru a-i studia modul de funcționare.

Șeful de laborator, profesorul Ustrișin, s-a posomorît și i-a acordat un trimestru.

După o lună profesorul a intrat în biroul lui Riumin. Programatorul șede la masă foarte concentrat, cu fruntea sprijinită în palme. Era limpede că gîndea simultan cu amîndouă emisferile cerebrale. Profesorul a privit peste umărul lui și a înlemnit: tinărul specialist avea în față un manual de preferans și cîteva pachete de cărți de joc.

— Se joacă în doi, explica programatorul făcîndu-se că nu observă cum profesorul își mîngîia enervat bărbuța academică. Apoi Riumin a împărțit cărțile și mașina a început să-și aprindă febril beculețele. Jocul a durat cam un

Sperietoare (model anul 2000)

minut, după care Riumin a exclamat fericit:

— Nici o greșeală!

— ?!

— Vorbeam de mașină. N-a comis nici o greșeală. Strașnică invenție, electronica asta!

Fiind la prima lui abatere, colectivul de calculatori, pentru nevoile căroră fusese de fapt adusă mașina electronică, se mulțumi să-l sancționeze pe Riumin cu o caricatură la ziarul de perete. I s-a dat însă un ajutor, pe nume Ella Suglinkina.

— Lăsați pe mine, împlînzesc eu dihania asta electronică în doi timpi și trei mișcări! a declarat Ella și s-a făcut nevăzută îndărătul ușii pe care scria: „Centrul de calcul”.

Curînd după aceea, asupra colectivului de calculatori s-a abătut o epidemie matrimonială. Într-o seară Ella a apărut în odăița mea de burlac și m-a informat că noi, adică ea și cu mine, trebuie să ne căsătorim. Așa o sfătuisese mașina electronică.

— Se vede că nu citești ziarele! a mai adăugat ea cu dispreț. În toate țările dezvoltate calculatoarele electronice sînt folosite pentru a sugera celibatarilor cel mai potrivit partener.

— Dar ce vină am eu?!

— Stai să vezi. La început noi, fetele, ne-am amuzat introducînd în calculator pretențiile noastre față de bărbați și comparîndu-le cu însușirile unor oameni de seamă ca Alexandru Macedon, Ivan cel Groaznic, Innokenti Smoktunovski. Trebuie să-ți spun că numai eu aș fi reușit să mă împac cu Ivan cel Groaznic.

— Dar eu nu sînt Ivan cel Groaznic!

— Ai răbdare. Pe urmă Liusea Zmevikova a făcut o măgărie. Sub numele de Stenka Razin a înscris datele antropologice, obiceiurile și gusturile vecinului ei de apartament. Mașina a răspuns: „Potrivire totală”. Și Liusea s-a ales cu un soț! Zice că e fericită. Ei,

umor

ur umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u

ur umor umor umor u